

การยกระดับคุณภาพการศึกษา ภายใต้การหนุนเสริมของ Coaching Teams ในโรงเรียนเขตพื้นที่จังหวัดเลย

Enhancing the Quality of Education Under the Support of Coaching Teams in Schools in Loei Province

สมยงค์ สีขาว¹ ว่าที่ ร.ท.ชวิต วงษ์เขียว²

E-mail: drjsomyong@gmail.com, pewspsc@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เสริมสร้างศักยภาพของครูผู้สอน ให้มีความเป็นมืออาชีพในการจัดการเรียนการสอน 2) พัฒนาเครือข่ายความร่วมมือยกระดับคุณภาพการศึกษาในเขตพื้นที่จังหวัดเลย และ 3) ส่งเสริมครูให้สามารถสร้างนวัตกรรมจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานในโรงเรียน กลุ่มเป้าหมายที่เข้าร่วมโครงการมีทั้งหมด 34 โรงเรียน จำนวนครู 120 คน ประกอบด้วยครูกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และภาษาอังกฤษ เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ มีขั้นตอนการดำเนินงานคือ 1) ประชุมสร้างความเข้าใจในการดำเนินกิจกรรมร่วมกัน 2) พัฒนาทีมโค้ชให้มีทักษะการโค้ช 3) พัฒนาครูด้านการจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนและการสร้างนวัตกรรมสำหรับนำไปใช้พัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน 4) ทีมโค้ชทำหน้าที่หนุนเสริมการทำงานของครู และเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้เครื่องมือแบบสัมภาษณ์และการบันทึกภาคสนาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า 1) ครูผู้สอนมีความรู้ความเข้าใจด้านการจัดการเรียนรู้เพิ่มขึ้น สามารถออกแบบการจัดการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้อิงสร้างนวัตกรรมและนำไปใช้กับนักเรียน ทำให้นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการจัดการเรียนการสอนของครู และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพิ่มขึ้น 2) การสร้างเครือข่ายความร่วมมือยกระดับคุณภาพการศึกษา ประกอบไปด้วย 2 ส่วนใหญ่ๆ ดังนี้ ส่วนที่ 1 ทีมหลัก (Supervisor Teams) ได้แก่ อาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏเลยร่วมกับศึกษานิเทศก์สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดเลย และส่วนที่ 2 ทีมทำงานระดับพื้นที่ (Coaching Teams) ได้แก่ ศึกษานิเทศก์ของเขตพื้นที่การศึกษา ผู้บริหารโรงเรียนและครูแกนนำ ซึ่งทำ 2 ทีมมีบทบาทหน้าที่ในการเป็นโค้ชให้กับครูกลุ่มเป้าหมายที่เข้าร่วมโครงการ และ 3) ครูมีนวัตกรรมจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem Base Learning) ทั้ง 4 กลุ่มสาระการเรียนรู้ และสามารถนำไปใช้ในการพัฒนานักเรียนได้จริง

คำสำคัญ: การโค้ช การหนุนเสริมการทำงาน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

Abstract

The objectives of this research were 1) to enhance the teachers' potential to be professional in teaching, 2) to develop a collaborative network to improve the quality of education in the province, and 3) to encourage teachers to create problem-based learning innovations for their schools. The target groups participating in the project consisted of 34 schools and 120 teachers who were teaching Thai, math, science, and English. This research is the qualitative research comprising 4 steps of implementation: 1) meeting to enhance understanding in the activities together; 2) developing a team of coaches with coaching skills; 3) developing teachers to create teaching and learning activities and innovations to be applied for improving students' learning achievements., and 4) providing coaching team to support teachers' work. The data were collected using interview and field recording tools, and the obtained data was analyzed by content analysis.

The results of the research were as follows. 1) Teachers increased knowledge and understanding of learning management, were able to design learning activities as well as to create innovations to be applied for their students. Consequently, this made students satisfied with teaching and learning activity management by teachers. 2) The quality of education consisted of 2 main parts: part 1, Supervisor Teams consisting of lecturers from Loei Rajabhat University together with the Education Supervisors from the Loei Provincial Office of Education, and part 2, Coaching Team including educational supervisors in the educational service areas, school directors, master teachers. Both teams had the roles as coaches of the target teachers who participated in the project. 3) Teachers had problem-based learning management innovations for all 4 subject groups which can be authentically used to develop their students.

¹ อาจารย์หลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย

² อาจารย์สาขาวิชาศิลปศาสตรบัณฑิต คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย

Keywords: coaching, coaching supporting, academic achievement

ความเป็นมาของปัญหา

การศึกษาเป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนาประเทศ นานาประเทศมุ่งเน้นการยกระดับคุณภาพการศึกษาด้วยการใช้การศึกษาเป็นเครื่องมือพัฒนาคน ดังพระบรมราโชวาทของรัชกาลที่ 9 พระองค์ทรงพระราชทานแก่คณะครูและนักเรียนที่ได้รับพระราชทานรางวัล ๒๕๒๔ ว่า “การศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างและพัฒนาความรู้ ความคิด ความประพฤติ และคุณธรรมของบุคคล สังคมและบ้านเมืองใดให้การศึกษาที่ดีแก่เยาวชนได้อย่างครบถ้วน ล้วนพอเหมาะกันทุกๆ ด้าน สังคมและบ้านเมืองนั้นก็จะมีพลเมืองมั่นคงของประเทศชาติไว้ และพัฒนาให้ก้าวหน้าต่อไปได้โดยตลอด” และการศึกษา นับเป็นปัจจัยสำคัญที่จะผลักดันเพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์ “ประเทศไทย มีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน” โดยภาพรวมการศึกษาของไทยยังเป็นปัญหามาก โดยเฉพาะภาพสะท้อนคุณภาพของเด็กไทย (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2559) ดังนั้นครูจึงเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาและสร้างสรรค์อนาคตของชาติ ดังนั้นเพื่อให้เกิดการพัฒนาประเทศให้มีความเจริญ ครูจึงมีบทบาทสำคัญที่จะต้องพัฒนาตนเองให้มีความรู้ความสามารถในด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียน มีความเป็นมืออาชีพ มีจิตวิญญาณความเป็นครู และการจัดการเรียนรู้โดยการสร้างสื่อนวัตกรรมเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ให้กับผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนพร้อมเป็นคนไทยที่เข้มแข็งมีคุณภาพต่อไป

จากผลการทดสอบวัดความสามารถของนักเรียนในระดับประเทศ จากคะแนนผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินี้พื้นฐาน (Ordinary National Educational Test: O-NET) พบว่า เด็กไทยมีค่าคะแนนเฉลี่ยผลการทดสอบระดับชาติต่ำกว่าเกณฑ์ โดยเฉพาะนักเรียนมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 3 มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าเกณฑ์ทุกวิชา และในปี พ.ศ. 2560 ผลการทดสอบคุณภาพการศึกษาของเด็กไทย มีคะแนนเฉลี่ยแต่ละรายวิชาดังนี้ วิชาภาษาไทย คะแนนเฉลี่ย 48.29 วิชาภาษาอังกฤษ คะแนนเฉลี่ย 30.45 วิชาคณิตศาสตร์ คะแนนเฉลี่ย 26.30 วิชาวิทยาศาสตร์ คะแนนเฉลี่ย 32.28 สำหรับผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 พื้นที่จังหวัดเลย มีค่าคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานทุกรายวิชา และคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าค่าคะแนนเฉลี่ยระดับประเทศ ทั้ง 4 วิชา ได้แก่ 1) วิชาภาษาไทย คะแนนเฉลี่ย 45.70 2) วิชาภาษาอังกฤษ คะแนนเฉลี่ย 28.52 3) วิชาคณิตศาสตร์ คะแนนเฉลี่ย 24.01 4) วิชาวิทยาศาสตร์ คะแนนเฉลี่ย 31.05 (สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ, 2561) จากสภาพปัญหาคุณภาพการศึกษา และผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาดังกล่าว แนวทางหนึ่งที่จะช่วยยกระดับการศึกษา คือ การพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนการสอน การปลูกฝังให้ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยการลงมือทำ มีจิตสำนึกที่จะเรียนรู้ที่จะพัฒนาตนเอง และเห็นคุณค่าอย่างแท้จริงของการศึกษา จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องมีการพัฒนาวิชาชีพครูให้สามารถจัดการเรียนการสอนให้เพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาคนไทยให้มีคุณภาพการศึกษาเทียบเท่านานาชาติ สอดคล้องกับมาตรฐานของสากล

การโค้ช คือ การทำให้ผู้ถูกโค้ชเกิดกระบวนการทางความคิดที่เติบโต มีทักษะกระบวนการเรียนรู้ และทักษะการคิดขั้นสูง มีความเชื่อมั่นในตนเองมีวินัยในการเรียนรู้และกำกับตัวเอง ซึ่งเป็นสิ่งที่สำคัญและคุณลักษณะที่จำเป็นต่อการเรียนรู้ของครูเป็นอย่างสูง ทำให้ผู้ถูกโค้ชทำงานเต็มตามศักยภาพบทบาทของตนเองที่ได้รับเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ และเป็นพื้นฐานที่สำคัญในการสร้างนวัตกรรมต่างๆ (วิชัย วงใหญ่และมารุต พัฒนาผล, 2562)

การนำการโค้ชหรือการหนุนเสริมการเรียนรู้ในรูปแบบต่างๆ มาใช้กับการยกระดับคุณภาพการศึกษาในเขตพื้นที่จังหวัดเลย ซึ่งประกอบไปด้วยหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง การสร้างเครือข่ายทางการศึกษาเพื่อร่วมกันหนุนเสริมการทำงานของครู ส่งผลให้ครูมีแรงจูงใจในการทำงาน สร้างประสิทธิภาพแห่งการเรียนรู้ จัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ สร้างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนให้สูงขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของสมยศ สีสาวและคณะ (2558) ที่พบว่า ครูเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาผู้เรียน และการหนุนเสริมการทำงานจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะทำให้ครูมีความกระตือรือร้นและทำงานมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ดังนั้นเพื่อเป็นการพัฒนาครูให้มีประสิทธิภาพในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ของนักเรียน จึงมีความจำเป็นจะต้องสร้างเครือข่ายยกระดับคุณภาพการศึกษา หนุนเสริมการพัฒนาครูในเขตพื้นที่จังหวัดเลย ภายใต้กิจกรรมการดำเนินงานของ Coaching Teams เพื่อให้ครูพัฒนาตนเองสู่การเป็นครูมืออาชีพในการจัดการเรียนรู้ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อเสริมสร้างศักยภาพของครูผู้สอน ให้มีความเป็นมืออาชีพในการจัดการเรียนการสอน
2. เพื่อพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือยกระดับคุณภาพการศึกษาในเขตพื้นที่จังหวัดเลย
3. เพื่อส่งเสริมครูให้สามารถสร้างนวัตกรรมจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานในโรงเรียน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประเภทของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ

2. กลุ่มเป้าหมาย ประกอบไปด้วย

โรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการจำนวน 34 โรงเรียน และมีครูเข้าร่วมโครงการจำนวน 120 คน ประกอบไปด้วย 5 หน่วยงาน แบ่งออกเป็น

โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเลย เขต 1 จำนวน 9 โรงเรียน

โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเลย เขต 2 จำนวน 10 โรงเรียน

โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเลย เขต 3 จำนวน 4 โรงเรียน

โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เลย-หนองบัวลำภู เขต 19 จำนวน 9 โรงเรียน

โรงเรียนสังกัดสำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดเลย จำนวน 1 โรงเรียน

โรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จังหวัดเลย จำนวน 1 โรงเรียน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

แบบสัมภาษณ์ และแบบบันทึกภาคสนาม แบบบันทึกการทำกิจกรรม AAR ข้อมูลบันทึกกิจกรรมและปฏิสัมพันธ์ในห้องเรียนระหว่างครูกับนักเรียน

4. วิธีการดำเนินการวิจัย และการเก็บรวบรวมข้อมูล มีการดำเนินการแบ่งเป็น 3 ระยะดังนี้

4.1 ระยะที่ 1 สร้างความเข้าใจออกแบบและวางแผนการพัฒนาทีมโค้ช การประชุมชี้แจงแนวทางการทำงานร่วมกันในลักษณะภาคีเครือข่าย และสร้างรูปแบบทีมโค้ชสำหรับหนุนเสริมพัฒนาครู

4.2 ระยะที่ 2 พัฒนาทีมบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการทำงาน ประกอบไปด้วย 2 ส่วนคือ 1) พัฒนาทีมโค้ช โดยการอบรมเสริมทักษะการโค้ชให้กับทีมโค้ช โดยใช้หลักสูตร การโค้ชเพื่อมุ่งเน้นผลลัพธ์สำหรับทีมโค้ช และ 2) พัฒนาครูผู้สอนโดยการอบรมพัฒนาครูผู้สอน การออกแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน การออกแบบการวัดและประเมินผล ทักษะการโค้ชนักเรียนกับการจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning

4.3 ระยะที่ 3 การหนุนเสริมการทำงานของครูในพื้นที่ทำงาน ด้วยกระบวนการโค้ช และการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

4.3.1 สร้างแบบสัมภาษณ์อย่างมีโครงสร้างและไม่มีโครงสร้าง ประเด็นสภาพปัญหาของการจัดการเรียนการสอนของครู ที่ส่งผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน โดยเป็นไปตามแนวคิดทฤษฎีจากการทบทวนวรรณกรรม

4.3.2 สร้างแบบบันทึกภาคสนาม สำหรับบันทึกพฤติกรรมของครูและนักเรียนระหว่างที่ครูนำสื่อนวัตกรรมที่เกิดจากพัฒนาไปใช้ บันทึกและให้คำแนะนำ/โค้ชกับครูผู้สอน

4.3.3 นำเครื่องมือการวิจัยไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลกับครูในโรงเรียนกลุ่มเป้าหมาย ถอดบทเรียน และสรุปบทเรียนสร้างรูปแบบการหนุนเสริมและการจัดเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพของครู

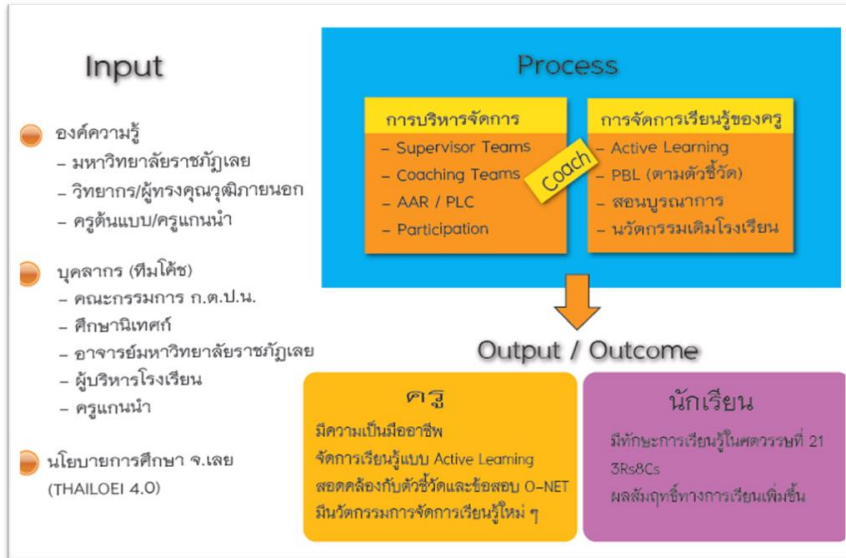
5. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และจำแนกหาความสัมพันธ์ขององค์ประกอบของข้อมูลภายใต้เงื่อนไขและปรากฏการณ์ของสังคมและวัฒนธรรมของมิติในโรงเรียน จากเครื่องมือที่รวบรวมมา

ผลการวิจัย

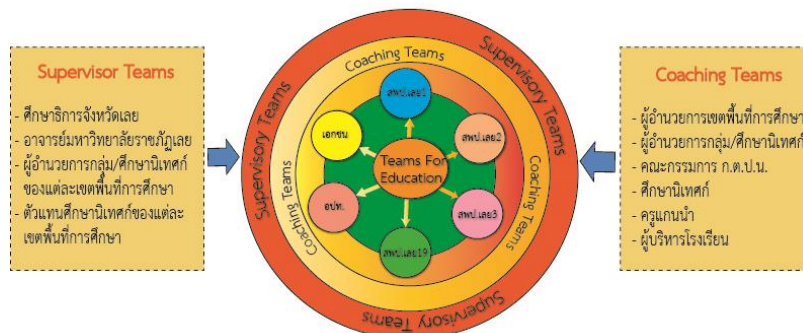
1. การเสริมสร้างศักยภาพของครูผู้สอน ให้มีความเป็นมืออาชีพในการจัดการเรียนรู้ โดยการจัดหลักสูตรอบรมเชิงปฏิบัติ และการสร้างนวัตกรรมสำหรับการจัดการเรียนการสอนของครู ภายใต้ Coaching Teams พบว่า ครูผู้สอนมีความรู้ความเข้าใจด้านการจัดการเรียนรู้เพิ่มขึ้น สามารถออกแบบการจัดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ สร้างนวัตกรรมและนำไปใช้กับนักเรียน ทำให้นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนของครู และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพิ่มขึ้น

2. การสร้างเครือข่ายทีม เพื่อการพัฒนาครูให้มีความเป็นมืออาชีพ ประกอบไปด้วย 1) ทีมหลัก (Supervisor Teams) ได้แก่ อาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏเลยร่วมกับศึกษานิเทศก์สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดเลย 2) ทีมระดับพื้นที่ (Coaching Teams) ได้แก่ ศึกษานิเทศก์ของเขตพื้นที่การศึกษา ผู้บริหารโรงเรียนและครูแกนนำ ใช้กระบวนการทำงานแบบมีส่วนร่วม และสะท้อนผลการทำงาน ภายใต้รูปแบบการทำกิจกรรม PLC ของทั้งสองทีม มีกรอบการดำเนินงานดังภาพที่ 1 และ รูปแบบเครือข่ายความร่วมมือของการยกระดับคุณภาพการศึกษาในการพัฒนาครู ดังภาพที่ 2

ภาพที่ 1 กรอบการทำงานของกรรการสร้างเครือข่ายความร่วมมือพัฒนาครูของ Coaching Teams

Team/ For Education of loei Province THAILOEI 4.0

ภาพที่ 2 รูปแบบการสร้างเครือข่ายความร่วมมือพัฒนาครูของ Coaching Teams

3. นวัตกรรมจัดการการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem Base Learning) ของครูที่พัฒนาขึ้น แบ่งออกเป็นกลุ่มสาระการเรียนรู้ดังนี้ สาระการเรียนรู้ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และภาษาอังกฤษ โดยกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยและกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ จะเป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่วิเคราะห์หัวข้อของคะแนนที่ต่ำแล้วนำมาปรับวิธีการสอนแบบใหม่ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ จะเน้นกิจกรรมกลุ่ม ลงมือปฏิบัติและวิเคราะห์ผู้เรียนรายบุคคล และกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ จะเป็นการเน้นกิจกรรมกลุ่ม การเล่นเกม และเทคนิคการจำคำศัพท์

อภิปรายผล

จากการวิจัยการยกระดับคุณภาพการศึกษา ภายใต้การหนุนเสริมของ Coaching Teams ในโรงเรียนเขตพื้นที่จังหวัดเลย มีประเด็นอภิปรายตามข้อค้นพบ ดังนี้คือ

1. การเสริมสร้างศักยภาพของครูผู้สอน ให้มีความเป็นมืออาชีพในการจัดการเรียนรู้ ภายใต้การหนุนเสริมการทำงานของทีมโค้ช ส่งผลให้ครูมีความเข้าใจ มีทักษะความสามารถในการจัดการเรียนรู้ให้กับนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น ครูมีความมั่นใจในการทำงานของตนเองที่เกิดจากการหนุนเสริมและการแลกเปลี่ยนการทำงานจากทีมโค้ช ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปัญญาประครอง สาธรรม (2559) ที่พบว่า ภายใต้การโค้ช ความสามารถของครูในการปฏิบัติงานและเจตคติในการทำงาน ต่อการพัฒนาหลักสูตรตามแนวหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ครูมีความรู้ความเข้าใจและสามารถนำไปใช้สอนนักเรียนได้ ซึ่งความสำเร็จในการดำเนินงาน

ส่วนหนึ่งมาจากปัจจัยในการดำเนินงานที่ดีความเป็นกัลยาณมิตรของผู้ร่วมงาน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ วรพล วิหุลม (2564) ที่พบว่า รูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบโค้ช สามารถนำไปใช้ในการพัฒนาบุคลากรได้จริง

2. การสร้างเครือข่ายความร่วมมือยกระดับคุณภาพการศึกษาในเขตพื้นที่จังหวัดเลย ภายใต้การหนุนเสริมของกระบวนการโค้ช การที่จะประสบความสำเร็จจะได้มีการดำเนินการอย่างเป็นระบบ ซึ่งแบ่งขั้นตอนออกเป็น 2 กระบวนการหลัก ดังนี้คือ 1) การสร้างทีมโค้ชให้มีทักษะความรู้ความเข้าใจ การร่วมกันวางแผนการทำงาน ซึ่งทีมโค้ชประกอบไปด้วย อาจารย์มหาวิทยาลัยศึกษานิเทศก์ของเขตพื้นที่การศึกษา ผู้บริหารโรงเรียนและครูแกนนำ ทำหน้าที่หนุนเสริมการทำงานของครู อำนวยความสะดวกในการทำงาน ซึ่งการโค้ชจะเป็นกระบวนการที่ทำให้บุคคลได้ค้นพบวิธีการพัฒนาตนเอง ก้าวข้ามปัญหาอุปสรรคไปสู่เป้าหมายใหม่ที่ต้องการ (เจือจันทร์ จงสถิตอยู่, 2558) 2) การพัฒนาเสริมสร้างศักยภาพของครูผู้สอน ให้มีความเป็นมืออาชีพในการจัดการเรียนรู้ ภายใต้การหนุนเสริมของ Coaching Teams ซึ่งพบว่า ครูผู้สอนมีความรู้ความเข้าใจด้านการจัดการเรียนรู้เพิ่มขึ้น สามารถออกแบบการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ สร้างนวัตกรรมและนำไปใช้กับนักเรียน ทำให้นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครู และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพิ่มขึ้น

การหนุนเสริมการทำงานของครู มีการแบ่งบทบาทหน้าที่ เป็น 1) ทีมหลัก (Supervisor Teams) ได้แก่ อาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏเลยร่วมกับศึกษานิเทศก์สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดเลย ทำหน้าที่หนุนเสริมด้านองค์ความรู้ จัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในองค์กรรวม เพื่อให้กระบวนการดำเนินไปได้ในภาพรวม และ 2) ทีมระดับพื้นที่ (Coaching Teams) ซึ่งแบ่งเป็นการรับผิดชอบภายใต้องค์กรที่ตนดูแลได้แก่ หน่วยงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เลย เขต 1 เขต 2 และ เขต 3 สำนักงานเขตพื้นที่มัธยมศึกษาเลย-หนองบัวลำภู เขต 19 ทำหน้าที่หนุนเสริมครูในพื้นที่ที่ดูแลรับผิดชอบ ทำงานหนุนเสริมครูในด้านการลงภาคสนาม ทำหน้าที่โค้ช และระดมความคิดเห็นแก้ปัญหาการเรียนการสอนของนักเรียน มีการระดมความคิดของครูที่สอนในรายวิชาเดียวกัน มาวิเคราะห์ถึงสภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอนและแนวทางการแก้ไขปัญหาที่มีเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน จากกิจกรรมการพัฒนาครูและการหนุนเสริมการทำงานของครูในโรงเรียน ทำให้เกิดรูปแบบการทำงานเป็นเครือข่ายในพื้นที่ ร่วมกันยกระดับคุณภาพการศึกษาของจังหวัดเลยในด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน เกิดการทำงานร่วมกันระหว่างทีมโค้ชภายนอกและทีมโค้ชภายในโรงเรียน หนุนเสริมการทำงานของครูอย่างต่อเนื่อง

3. การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน สำหรับการแก้ปัญหาการเรียนในสาระการเรียนรู้ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และภาษาอังกฤษ ที่มีผลการเรียนการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-net) ในระดับต่ำกว่าเกณฑ์ การนำรูปแบบการโค้ชที่มีการทำงานที่มีการออกแบบและการทำงานภายใต้ภาคีเครือข่ายมาหนุนเสริมการทำงาน ส่งผลให้ครูมีการทำงานอย่างเป็นระบบ วิเคราะห์และออกแบบขั้นตอนการแก้ปัญหาให้กับนักเรียน เนื้อหาบทเรียนที่จะช่วยให้เกิดการพัฒนาศักยภาพของครูผู้สอน ที่ส่งผลทำให้ครูผู้สอนจัดการเรียนรู้ได้ดีขึ้น ซึ่งการโค้ชจะก่อให้เกิดกระบวนการทางความคิด ทำให้ผู้ถูกโค้ชมีความคิดที่ทะเยอทะยาน มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีทักษะการประเมิน พัฒนาและปรับปรุงตัวเองอย่างต่อเนื่อง (วิชัย วงใหญ่และมารุต พัฒนา, 2562)

สรุปผลการวิจัย

1. การส่งเสริมศักยภาพการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอน ให้มีความเป็นมืออาชีพเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนรู้ให้กับนักเรียน ภายใต้การหนุนเสริมของโค้ช ทำให้ครูมีความมั่นใจมีแรงจูงใจ สามารถออกแบบนวัตกรรมการเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน และนำไปใช้กับนักเรียนในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาผลการเรียนตามมาตรฐานของหลักสูตรได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. เครือข่ายความร่วมมือการยกระดับคุณภาพการศึกษาในเขตพื้นที่จังหวัดเลย มีการแบ่งบทบาทหน้าที่การทำงานที่ชัดเจน และร่วมกันหนุนเสริมให้ครูทำงานอย่างเป็นขั้นตอน ซึ่งประกอบไปด้วย ทีมหลัก (Supervisor Teams) และทีมโค้ช (Coaching Teams) โดยมีอาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย ศึกษานิเทศก์ ผู้บริหารโรงเรียนและครูแกนนำ ร่วมกันหนุนเสริมการทำงานของครู ทำให้ครูสามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีความเป็นมืออาชีพในการพัฒนานักเรียน

3. จากการหนุนเสริมการทำงานของครูภายใต้กระบวนการโค้ช ที่มีการออกแบบการโค้ชอย่างเป็นระบบ ส่งเสริมให้ครูสร้างนวัตกรรมโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน นำไปออกแบบรูปแบบการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนใน 4 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ได้แก่ สาระการเรียนรู้ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และภาษาอังกฤษ ส่งผลให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพิ่มขึ้น

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ควรต้องศึกษาศักยภาพของโรงเรียนที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย แนวทางการพัฒนา จุดมุ่งเน้นการพัฒนานักเรียน และวัฒนธรรมการทำงานร่วมกันขององค์กรนั้นๆ เพื่อให้เกิดการสร้างเครือข่ายที่ยั่งยืน
2. นำไปใช้กับรายวิชาที่จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นการแก้ปัญหาเป็นฐาน และครูผู้สอนต้องมีทักษะด้านการสอนแบบ Active Learning และการโค้ชในชั้นเรียน

ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรเป็นการทำวิจัยเพื่อพัฒนานวัตกรรมที่สอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน ปัญหาของครูในพื้นที่ และการวิจัยสร้างทีมโค้ชหนุนเสริมการทำงานของครูที่มีสมรรถนะการครอบคลุมทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้
2. ควรทำการวิจัยกระบวนการจัดการเรียนการสอนยกผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ที่จัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบบูรณาการกับทุกรายวิชา โดยใช้กระบวนการหนุนเสริมจากทีมโค้ช

เอกสารอ้างอิง

- ดวงจันทร์ จงสถิตอยู่. (2558). รายงานการสังเคราะห์ผลการดำเนินงานชุดโครงการวิจัยกระบวนการพัฒนาครูด้วยระบบหนุนนำต่อเนื่อง (Teaching Coaching). สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.).
- ปัญญาประครอง สาธรรม. (2559). การพัฒนาหลักสูตรพัฒนาครูโดยใช้การโค้ชเชิงบวก เพื่อพัฒนาหลักสูตรการบริโภคสื่ออย่างรู้เท่าทันตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง. วิทยานิพนธ์การศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- วรพล วิแหลม. (2564). รูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่เน้นการและการดูแลให้คำปรึกษาสำหรับบุคลากรสายสนับสนุน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. วารสารธรรมศาสตร์ 40(2), 98-115.
- วิชัย วงใหญ่และมารุต พัฒผล. (2562). การโค้ชเพื่อพัฒนาศักยภาพผู้เรียน. กรุงเทพฯ : จรัสสินทวงศ์การพิมพ์.
- สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ. (2561). รายงานผล O-net ด้วยแผนที่ประเทศไทย, ค้นเมื่อ 4 กันยายน 2561, จาก <http://www.serviceapp.niets.or.th/onetmap/>
- สมยศ สีขาว. (2558). การพัฒนากระบวนการหนุนนำครูอย่างต่อเนื่องเพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนในเขตพื้นที่จังหวัดเลย (รายงานผลการวิจัย). เลย: มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2559). ปฏิรูปการศึกษาเพื่ออนาคตประเทศไทย มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน นโยบายด้านการศึกษาของนายกรัฐมนตรี (พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา). พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: 21 เซ็นจูรี จำกัด.